

Zápis ze zasedání Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči konaného dne 20. 9. 2023

Místo a čas konání: Strakova akademie, online (platforma Teams), 13:00 – 15:30

Přítomné členky/členové výboru

Jméno	Organizace
1. Hašková Hana (online)	Sociologický ústav AV ČR
2. Holomčík Radek	Ministerstvo zemědělství
3. Kodyšová Eliška	APERIO – Společnost pro zdravé rodičovství
4. Kolínská Rut <i>místopředsedkyně</i>	Zakladatelka hnutí mateřských center
5. Kubátová Barbara (online)	KVOP
6. Kunášková Jiřina (online)	MPSV
7. Marksová Michaela	Women for Women
8. Opletalová Magda	Fokus Praha
9. Paloncyová Jana (online)	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
10. Simerská Lenka	MPSV
11. Talpa Lukáš <i>místopředseda</i>	Liga otevřených mužů
12. Tomšej Jakub (online)	Právnická fakulta UK
13. Wichterlová Lada <i>předsedkyně</i>	Gender Studies
14. Zajíčková Drahomíra (online)	Mendelova univerzita v Brně
15. Zelená Taťána	MPSV

Omluvené členky/členové výboru

1. Čubanová Kamila	Byznys pro společnost
2. Ezzeddine Petra	FHS UK, SIMI
3. Formánková Dita	Czechitas
4. Kalíšková Klára	CERGE-EI
5. Madejová Marie	Koordinační a informační středisko pro osoby se zdravotním postižením a seniory
6. Nestěrová Jaroslava	ČMKOS
7. Rosenbergerová Olga	Asociace TRIGON
8. Schneider Jan	Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR
9. Trlifajová Lucie	Centrum pro společenské otázky – SPOT, Sociologický ústav AV ČR
10. Vohlídalová Marta	Sociologický ústav AV ČR

Z celkového počtu 25 členek a členů Výboru pro sociální politiku, rodinu a péči (dále jako „Výbor“) bylo přítomno 15 osob s hlasovacím právem. V 13:51 se odpojil J. Tomšej, ve 14:30 se k jednání připojila E. Kodyšová. Výbor byl usnášeníschopný po celou dobu konání, počet přítomných byl po větší část jednání 13 osob.

Hosté/Hostky

1. Blažková Ivana	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
2. Fošum Matyáš	Ministerstvo zdravotnictví
3. Novotný Tomáš (online)	Ministerstvo práce a sociálních věcí

Sekretariát Rady vlády pro rovnost žen a mužů (dále jako „Sekretariát“):
Šamová Monika, Zvolská Tereza

1) Úvod a schválení programu

L. Wichterlová informovala o plánovaném programu, který byl následně jednomyslně schválen členstvem. Výbor se stal usnášeníschopný ve 13:21.

Návrh programu – Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči 20. 9. 2023, 13:00 – 15:30		
1.	Úvod a schválení programu	L. Wichterlová, členky a členové Výboru
2.	Informace o plnění úkolů	Sekretariát, pracovní skupina
3.	Legislativní a koncepční iniciativy v oblasti zařízení péče o děti a předškolního vzdělávání - Návrh vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin - Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony - Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů - Činnost pracovních skupin k předškolní péči (MPSV)	MPSV, MŠMT, Sekretariát
4.	Financování agendy sociální politiky, rodiny a péče (Dotační program Rodina, Národní program obnovy)	T. Novotný (MPSV)
5.	Informace o vývoji legislativních iniciativ EU souvisejících s činností Výboru a další EU agenda - Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU a transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii; - Transpozice směrnice Evropského Parlamentu a Rady, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou nebo rovnocennou práci prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování	MPSV, Sekretariát
6.	Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030, kapitola Práce a péče (diskuzní bod)	Sekretariát, členky a členové Výboru

7. Různé	Členky a členové Výboru
----------	-------------------------

2) Informace o plnění úkolů

Bod nebyl z časových důvodů projednán.

3) Legislativní a koncepční iniciativy v oblasti zařízení péče o děti a předškolního vzdělávání

- *Návrh vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin*

M. Fošum informoval o vývoji v projednání *návrhu vyhlášky o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých a dětských skupin*.

Poděkoval za uplatnění připomínek, vzhledem k většímu množství nadále probíhá jejich vypořádání. Dle stávajícího plánu by měla být vyhláška účinná k 1. 1. 2024. Záměrem Ministerstva zdravotnictví bylo ošetřit vyhláškou veřejné zdraví a hygienu s tím, že prvky, které se týkají bezpečnostních a stavebně-technických kritérií by měly být odstraněny. Cílem vyhlášky bylo zpřístupnění a zpružnění podmínek pro hygienu, resp. přesunutí podmínek pro veřejné zdraví do individuálních podob v rámci zřizovatele a provozovatele. Nešlo o snížení bezpečnostních standardů, ale spíše o sjednocení s ostatními předpisy. Prvky, které se týkají bezpečnostních a stavebně-technických kritérií jsou ošetřeny v jiných dokumentech, konkrétně je ošetřují *vyhláška č. 501/2006 o obecných požadavcích na využívání území a vyhláška č. 268/2009 Sb. o technických požadavcích na stavby*, kde jsou povinnosti již uloženy. Předpisy ošetřují náležitosti, jako je napojení na kanalizaci, vodovodní řád, osvětlení, stavební bezpečnost, včetně vod na oddělené toalety a zajištění bezpečného přístupu do budovy tak, aby byla zajištěna nepropustná bariéra – ochrana pro vstup osob je již řešena v těchto předpisech. Tyto předpisy sice brzo zaniknou, bude je ale nahrazovat jiný předpis, který tyto parametry zachová, případně specifikuje.

Nová podoba předpisů by tedy měla tyto prvky zachovat. Prvky jako oddělené toalety, oplocení, kvalita ovzduší či osvětlení jsou v obecně platných právních předpisech, bez ohledu na to, o jaký typ zařízení se jedná.

Standard tedy již v předpisech je a zůstane i nadále. Specificky bude upravena kvalita podmínek, jako je osvětlení, nebo náležitosti, které se týkají veřejného zdraví.

M. Fošum dále vyrozuměl členstvo o návrhu vypořádání připomínek, které vnesla zmocněnkyně vlády pro lidská práva. Návrh vypořádání připomínek bude připomínkovému místu zaslán, jakmile dojde k jejich kompletnímu vypořádání.

M. Fošum v závěru bodu nabídl, že by se Výboru zúčastnil rovněž v souvislosti s dalšími relevantními legislativními iniciativami, které MZd v této oblasti připravuje.

- *Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony; Činnost pracovních skupin k předškolní péči*

J. Kunášková informovala, že aktuálně proběhlo meziresortní připomínkové řízení a postupně jsou vypořádávány připomínky. Zatím není dořešena oblast školského zákona a nárok na místo v mateřské škole/dětské skupině. To je nadále diskutováno, převažují odmítavé připomínky. Obdobně přetrvává rozpor v souvislosti s úpravou nového institutu

rodinného asistenta. V těchto dvou oblastech nedošlo k významnějšímu posunu, jsou ale plánována další jednání na vyšší úrovni.

Ke koncepci předškolní péče J. Kunášková informovala, že je vytvořen první draft a je plánováno další setkání pracovní skupiny. S MŠMT je diskutována odborná způsobilost pečujících a vhodné další vzdělávání. Zatím je k dispozici pracovní verze, nadále se řeší otázka financování dětských skupin.

J. Kunášková dále uvedla, že aktuálně probíhá jednání k projektu, který realizuje MPSV ve spolupráci s MŠMT, UNICEF a Evropskou komisí. Projekt je zaměřený na monitoring a evaluaci kvality služeb péče o děti ve věku 0-6 let. Projekt je plánován do roku 2025. Téma je tedy řešeno na více rovinách. Ke Strategii rodinné politiky informovala, že dokument bude v nejbližší době zaslán k projednání vládě ČR.

L. Wichterlová se dotázala, kdy budou hotové materiály k předškolní péči. J. Kunášková informovala, že pracovní verze materiálu je již hotová, ale není aktuálně veřejná.

L. Wichterlová požádala o prezentaci materiálu, až bude k dispozici.

- *Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů*

I. Blažková informovala o vývoji v projednání *návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.*

Dle návrhu vyhlášky by s účinností od 1.1.2024 měli výši úplaty stanovovat zřizovatelé mateřských škol, namísto ředitelů. Cílem bylo mj. odbřemenění ředitelů a ředitelky. Hlavním motivem bylo sjednocení výše úplaty MŠ, která se mnohdy lišila, mj. s ohledem na energetickou náročnost budov. V tomto systému docházelo k situacím, kdy nebyly stejné podmínky úplaty, ani na úrovni měst. Bylo také potřeba zajistit, aby nedocházelo ke vzniku segregovaných škol. Proto byl zájem sjednotit systém úhrad za mateřské školy v celé ČR a analogicky pak ve školních družinách.

MŠMT ohledně úhrad provedlo v roce 2021 šetření, aby zmapovalo situaci.

I. Blažková dále uvedla výši průměrných úplat dle velikosti mateřské školy. Průměrná úplata v Praze byla 750 Kč. MŠMT proto hledalo nástroj, podle kterého bude výše úplaty stanovena. Zůstala také možnost ředitele úplatu snížit, nebo prominout.

Jako parametr výpočtu byla zvolena minimální mzda, aby bylo možné částku flexibilně upravovat. Bude zpracován metodický materiál, který případně může být rozeslán členstvu ke komentářům. Úplata bude nastavena až na školní rok 2024/2025.

M. Opletalová konstatovala, že navyšování plateb považuje za nešťastný krok. Chápe, že školám vzrostly náklady, ale upozornila, že náklady vzrostly také rodinám. Předškolní vzdělávání je stěžejní pro výsledné vzdělání a obdobně představuje školní družina důležitý nástroj integrace pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí. Pokud se děti ze znevýhodněného prostředí nepodaří začlenit/integrovat, ohrozí se tím veřejné rozpočty. Navyšovat platby rodinám proto považuje za neuvážené.

I. Blažková s poznámkou souhlasila. Záměrem návrhu novely není navyšovat, ale sjednotit poplatky. Toto bude promítnuto do metodického materiálu spolu s informací, že účelem navrhované změny není navyšování, pouze sjednocení výpočtu.

M. Opletalová oponovala otázkou, zda změna systému nepovede právě k tomu, že se budou poplatky navyšovat.

I. Blažková podotkla, že to bylo možné již nyní, a přesto k tomu zřizovatelé nepřistoupili, reflektovala ale nejednotnost způsobu výpočtu, což vedlo k vysokým rozdílům ve výši poplatků.

L. Wichterlová se dotázala, zda je výše úhrad monitorována.

I. Blažková informovala, že MŠMT pravidelně provádí analýzu úhrad (naposledy v roce 2021), bude možné ji případně zopakovat za první školní rok, kdy bude tento systém fungovat.

L. Wichterlová navrhla přijetí usnesení, které bude ukládat MŠMT, aby analýzu provedlo.

Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů přijmout následující usnesení:

Rada vlády pro rovnost žen a mužů doporučuje ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy

Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči

doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů přijmout následující usnesení:

„Rada vlády pro rovnost žen a mužů doporučuje ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy:

1. sbírat statistické údaje, a to konkrétně:

a) co do výše úplaty za předškolní a zájmové vzdělávání ve školním roce 2023/2024 a 2024/2025 členěné na úrovni obcí s rozšířenou působností;

b) co do počtu dětí v mateřských školách, školních družinách a počtu žáků využívajících zájmové vzdělávání, kterým byla prominuta úplata za školné v mateřské škole v souladu s vyhláškou č. 14/2005 sb., o předškolním vzdělávání, resp. úplata za školní družinu či klub, v souladu s vyhláškou č. 74/2005 sb., o zájmovém vzdělávání.

2. poskytnout tyto údaje spolu s jejich analýzou Výboru do 30. dubna 2025.“

O usnesení proběhlo hlasování:

13 PRO, 0 PROTI, 0 ZDRŽEL/A SE

Usnesení bylo přijato (jako usnesení č. 4/2023).

4) Financování agendy sociální politiky, rodiny a péče (Dotační program Rodina, Národní program obnovy)

T. Zvolská informovala o vývoji v dotačním programu Rodina. Dle informace předané od Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jako „MPSV“) nejsou očekávány žádné výraznější změny.

T. Novotný představil aktuální vývoj v čerpání prostředků z *Národního plánu obnovy* (dále jako „NPO“). MPSV má z hlediska implementace na starosti tu část Národního plánu obnovy, která přispívá k financování aktivit v kompetenci Ministerstva práce a sociálních věcí.

Pro Českou republiku bylo po aktualizaci NPO alokováno téměř 200 mld. Kč. V kompetenci MPSV je alokace ve výši cca 25 mld. Kč, prostředky budou rozděleny na podporu oblastí:

- Oblast zaměstnanosti (rekvalifikace v oblasti digitálního vzdělávání)
- Zvýšení kapacit zařízení péče o děti (investiční projekty)

- Modernizace materiálně-technické základny sociálních služeb (financování sociální infrastruktury)
- Modernizace služeb komunitního typu pro ohrožené děti (nově zařazeno).

Program má omezenou časovou dobu na realizaci (do konce roku 2026). V každé oblasti musí ČR splnit určité cíle, z NPO vyplývají také legislativní závazky (např. přijetí zákona o dlouhodobé péči).

Prezentace bude členstvu následně zaslána. T. Novotný požádal o šíření informací ohledně možnosti čerpání dotací.

V rámci diskuze se členstvo dotázalo na záměr podpory velkokapacitních zařízení dlouhodobé péče a upozornilo, že toto směřování je v rozporu i s programovým prohlášením vlády. Dle programového prohlášení by mělo docházet k transformaci těchto zařízení na zařízení komunitního typu. Dle informací T. Novotného si MPSV toto úskalí uvědomuje. Mělo by se jednat o zařízení „hotelového typu“ s tím, že takto podpořených zařízení by měla být menšina, většina podpory bude směřovat právě na zařízení komunitního typu.

Dále byla diskutována krátká doba možnosti čerpání financí z národního programu obnovy. Členstvo upozornilo také na riziko neudržitelnosti podporovaných služeb, jako tomu bylo v případě dětských skupin.

5) Informace o o vývoji legislativních iniciativ EU souvisejících s činností Výboru a další EU agenda

- Transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU a transpozice směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1152 ze dne 20. června 2019 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách v Evropské unii (dále jako „Směrnice“);*

T. Zelená informovala o vývoji v projednání transpoziční novely zákoníku práce, tedy *zákon č. 281/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony*. Novela byla přijata, 19. 9. 2023 byla vyhlášena ve sbírce, účinnost novely je od 1. 10. 2023. Základní změny:

- Zaměstnanec či zaměstnankyně, která pečuje o děti do 15 let či blízké písemně požádá o zkrácený úvazek nebo jinou formu úpravy pracovní doby. Zaměstnavatel musí v případě zamítnutí uvést vážné provozní důvody. Dále mají zaměstnanci a zaměstnankyně pečující o děti do 9 let možnost požádat o práci na dálku, v tomto případě však má zaměstnavatel pouze povinnost písemně odpovědět. Práce na dálku tedy není nároková a není třeba případné odmítnutí zdůvodnit vážnými provozními důvody. Jde o minimalistickou variantu transpozice směrnice.
- Parametrické změny týkající se rodičovské dovolené: Nadále lze čerpat do 3 let věku dítěte. Nově je zavedeno, že o rodičovskou dovolenou musí zaměstnanec či zaměstnankyně žádat alespoň 30 dní předem s tím, že je výjimka, existují-li vážné důvody. Tato úprava má vést rodiče ke včasné komunikaci se zaměstnavateli. V žádosti by měli rodiče uvést dobu čerpání rodičovské dovolené, což by mělo rodiče dále motivovat ke zvážení celkové délky rodičovské. Zároveň je nově uvedeno, že o rodičovskou dovolenou lze žádat opakovaně, po pravidelných úsecích.
- Změny, které se týkají dohod konaných mimo pracovní poměr: Novela dává mantinely flexibility v tom, že zaměstnavatel by měl, podobně, jako u plného úvazku, přidělovat práci minimálně tři dny předem, nedohodnou-li se obě strany jinak. Dále novela zavádí

nárok osob pracujících na dohody konané mimo pracovní poměr na dovolenou, tato změna nabude účinnosti od 1. 1. 2024.

- Změny ohledně práce na dálku: Byl stanoven paušál, který je v zásadě dobrovolný, v závislosti na dohodě mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Aktuálně je k výši úhrady zpracovávána vyhláška, která navrhuje výši úhrady na 4,60 Kč/hodinu. Paušál je daňově uznatelný, měl by proto zaměstnavatele motivovat k jeho poskytování.

V návaznosti na představené T. Zelená přislíbila, že zašle podklad, který bude shrnovat změny, které novela zákoníku práce přináší. T. Zvolská jej následně rozešle spolu s tiskovou zprávou MPSV k této věci.

Proběhla diskuze ohledně netranspozice čl. 5 odst. 2¹ a článkem 8 odst. 3² Směrnice, které se týkají zavedení nepřenositelného volna pro oba rodiče. T. Zelená specifikovala, že část, kterou ČR zcela netransponovala, se týká finančního zajištění během 8 týdnů volna pro druhého rodiče.

V rámci následné diskuze bylo doplněno, že dne 20. 9. 2023 byla v návaznosti na přijetí novely zákoníku práce zaslána Evropské komisi informace o uzavření transpozice Směrnice. Evropská komise bude následně naplnění transpozice Směrnice vyhodnocovat. V případě, že bude vyhodnoceno, že nedošlo k transpozici, bude zahájeno věcné řízení. Bylo upřesněno, že Česká republika ostatní požadavky Směrnice naplňuje, některé i nad rámec požadavků.

Na základě poskytnutých informací se členstvo usneslo, že v této věci vznesl podnět Radě vlády pro rovnost žen a mužů, resp. Ministerstvu práce a sociálních věcí.

Dne 12. 10. 2023 bylo formou per rollam schváleno následující usnesení:

Výbor pro sociální politiku, rodinu a péči (dále jako „Výbor“) doporučuje Radě vlády pro rovnost žen a mužů přijmout následující usnesení:

Rada vlády pro rovnost žen a mužů:

1. *považuje za zásadní podpořit vyšší zapojení otců do péče o děti a zaměstnanost matek, a to ve smyslu směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1158 ze dne 20. června 2019 o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem rodičů a pečujících osob a o zrušení směrnice Rady 2010/18/EU (dále jako „Směrnice“);*
2. *pokládá za klíčový institut nepřenositelnosti části rodičovské dovolené v rozsahu, tak jak je vyžadován článkem 5 odst. 2 a článkem 8 odst. 3 Směrnice;*
3. *vítá transpoziční balík, který byl předložen ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí a schválen Parlamentem ČR;*
4. *upozorňuje však vládu ČR, že tímto nedošlo k důsledné transpozici Směrnice, jak vyplývá z opatření č. 1.1.5. Kapitoly Práce a péče Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021-2030, neboť transpozice nenaplňuje požadavek na zvýšení motivace otců k čerpání rodičovské dovolené;*
5. *s obavou vnímá hrozbu zahájení řízení o porušení povinnosti co do netranspozice institutu nepřenositelnosti části rodičovské dovolené, v délce alespoň 2 měsíců, a to co se týče příslušného finančního zabezpečení;*

¹ Členské státy zajistí, aby dva měsíce rodičovské dovolené nebylo možné přenést

² Pokud jde o rodičovskou dovolenou uvedenou v čl. 5 odst. 2, určí tuto odměnu nebo příspěvek členský stát nebo sociální partneři a stanoví ji takovým způsobem, aby se usnadnilo čerpání rodičovské dovolené oběma rodiči.

6. vyzývá proto Ministerstvo práce a sociálních věcí k nápravě a dokončení úplné transpozice Směrnice a dále žádá o poskytnutí informací Výboru ohledně vývoje případného řízení o porušení povinnosti.

6) Aktualizace Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021–2030, kapitola Práce a péče (diskuzní bod)

Z časových důvodů nebyl bod projednán. Členstvu byly dodatečně zaslány podkladové materiály a informace o konání kulatých stolů. Termín kulatého stolu pro aktualizaci kapitoly Práce a péče je stanoven na 27. 11. 2023.

7) Různé

Z časových důvodů nebyl bod projednán.

Shrnutí úkolů pro Sekretariát a členky a členy Výboru:

1. Zpracování podnětu ke Směrnici WLB

Zodpovídá: Sekretariát, Pracovní skupina

Termín: Příští jednání Rady vlády pro rovnost žen a mužů

2. Zpracování podnětu k sociální práci (z předešlého jednání)

Zodpovídá: Sekretariát, Pracovní skupina

Termín: Příští jednání Výboru

3. Případné přizvání zástupce MZd a zástupkyně MŠMT k vývoji diskutovaných iniciativ

Zodpovídá: Sekretariát

Termín: Příští jednání Výboru

Zapsala: Tereza Zvolská (Sekretariát Výboru)

Schválila: Lada Wichterlová (předsedkyně Výboru)